

VERENIGINGSVERSLAGEN EN MEDEDELINGEN

NEDERLANDSE VERENIGING VAN TANDARTSEN

Voorjaarsvergadering 1968

De Nederlandse Vereniging van Tandartsen heeft tijdens haar wetenschappelijke vergadering, op 5 en 6 april 1968 te Utrecht gehouden, het thema der ontstekingen behandeld.

De volgende voordrachten werden gehouden:

1. Dr. F. van Dop (tandarts, specialist voor Mondheelkunde te Almelo): „*Epuliden.*”
De Redactie is het manuscript van deze voordracht toegezegd.
2. Dr. J. Oort (lector in de Algemene Pathologie aan de R.U. te Leiden): „*Ontstekingscellen.*”

Samenvatting:

Het ontstekingsproces is een gecompliceerde reactie op weefselbeschadiging. Vele factoren kunnen ontsteking veroorzaken. Opmerkelijk is, dat deze verscheidenheid van oorzaken tot een betrekkelijk uniform verloopend reactieproces leidt. Naast hyperemie en lekkage van eiwitten en vocht treden ook cellen vanuit de vaten in het weefsel. Te zamen met al of niet veranderde cellen, afkomstig uit het ontstekingsgebied zelf, vormen deze het in de tijd veranderde beeld van ontsteking, dat de patholoog regelmatig door de microscoop waarneemt. Het is uit de samenstelling van deze infiltraten van eosinofiele en neutrofiële granulocyten, macrofagen, lymfocyten, plasma-cellen, epitheloïde cellen en fibroblasten, dat de patholoog tracht ontstekingen te classificeren. De verschillende cellen verschijnen na elkaar in het ontstekingsveld.

De herkomst van de verschillende celsoorten, de factoren, welke de aanwezigheid van de verschillende celsoorten in het ontstekingsveld bepalen en de belangrijkste functies van de verschillende celsoorten betrokken bij het ontstekingsproces werden besproken. Getracht werd hierbij vooral verbanden te leggen met de verschillende ontstekingsoorzaken.

3. Prof. Dr. I. Boerema (hoogleraar in de Chirurgie aan de Universiteit van Amsterdam): „*Inleiding over acute chirurgische ontstekingsprocessen.*”

Samenvatting:

Een acuut ontstekingsproces in de chirurgie is een cyclisch proces, dat grote neiging tot genezing heeft. De behandeling van dit proces is eenvoudig. Indien echter het proces niet cyclisch verloopt, beginnen de moeilijkheden om tot een juist begrip te komen en dus bovendien om een juiste therapie in te stellen. Het blijkt, dat een beïnvloeding van het niet cyclisch verloopend proces door de behandeling met antibiotica niet altijd gunstig is, maar zelfs

in vele gevallen ernstige schade toebrengt. In de regel is bij een geprotraheerd verloop van de infectie dus een behandeling met antibiotica niet geïndiceerd, doch dient chirurgisch te worden ingegrepen, naar de aloude principes, die vastgesteld zijn door oudere en zelfs zeer oude generaties door nauwkeurige studie van de weg, die de natuur volgt wanneer die niet door menselijk handelen beïnvloed wordt. Allereerst is dus nodig, dat de natuurlijke gang van zaken nauwkeurig gekend wordt en alleen barrières die bestaan in deze gang van zaken en voor de natuur onoplosbaar zijn, dienen door de medici behandeld te worden, en wel meestal op chirurgische wijze.

4. Dr. Dr. med. S. Lehnert (privaatdocent aan de Poliklinik und Klinik für Zahn-, Mund- und Kieferkrankheiten der Universität Münster): „*Ausbreitungsformen odontogener Entzündungen mit Hinweisen zur Zahnextraktion im akut-entzündlichen Gebiet.*”

Samenvatting:

De odontogene ontstekingen van de kaken en hun uitbreiding in de omgevende weke delen kunnen zowel van een apicale parodontitis als van het marginale parodontium uitgaan.

De richting van het verloop van infecties uitgaande van de apex van avitale elementen zijn in belangrijke mate afhankelijk van de topografische verhoudingen van de tanden ten opzichte van de ruimten in de omgeving van de kaak.

Op grond van de statistische bewerking van 3591 gevallen van odontogene ontstekingen, was het mogelijk de voor de verschillende elementen van onder- en bovenkaak typische uitbreidingswegen aan te geven.

Veel aandacht werd hierbij gewijd aan de complicaties ten gevolge van een dentitio difficilis van de onderkaaksverstandskies.

In het tweede deel van de voordracht werd de indicatie c.q. contra-indicatie van extracties in acuut ontstoken gebied aan een kritische beschouwing onderworpen.

Ten einde de prognose van een dergelijke ingreep te beoordelen, dient men rekening te houden met de ontstekingsfase, de mogelijke de extractie belemmerende factoren en de lokalisatie van het element in complicatiebevorderende anatomische gebieden. De toepassing van de chemotherapie is hierbij een waardevolle ondersteunende maatregel.

Men mag zich echter niet laten verleiden principiële chirurgische gezichtspunten te negeren.

5. A. K. Panders (hoofd van de Kliniek voor Mondheelkunde der R.U. te Groningen): „*Chronische kaakontstekingen.*”

De tekst van deze voordracht is de Redactie toegezgd.

6. Prof. Dr. W. R. O. Goslings (hoofd van de afdeling Microbiële ziekten van het Academisch Ziekenhuis te Leiden): „*Grondslagen van de antimicrobiële behandeling.*”

Samenvatting:

Zolang de inzichten over de aard van de bacteriële infecties en de mogelijkheden van de behandeling sterk uiteenliepen, bestonden er tegenstrijdige meningen over de toepassing van de antimicrobiële therapie. Omdat de laatste jaren deze verschillen in opvatting geringer zijn geworden, lijkt het verantwoord te trachten de algemene richtlijnen van de antibiotische therapie te schetsen.

Aan de hand van een schema over de werkwijze van de antibiotica, werd een viertal facetten van de bedoelde therapie in zijn algemeenheid besproken.

BINNENLAND

PROF. J. G. DE BOER 40 JAAR TANDARTS

Wanneer dit nummer verschijnt heeft een Nederlandse collega, wiens naam als practicus en als docent een bijzondere klank heeft, zijn 40-jarig beroepsjubileum achter zich gelaten. Op 18 mei 1968 was het n.l. 40 jaar geleden dat Prof. J. G. de Boer het tandartsdiploma verwierf.

Gedurende een lange reeks van jaren heeft de jubilaris zijn beroep op verschillende fronten op voortreffelijke wijze gediend. Al vroeg toonde hij een speciale begaafdheid voor het vak zijner keuze. Deze bracht hem er mede toe, na zijn bevordering tot tandarts zich in de Verenigde Staten verder te bekwamen: het resultaat daarvan was dat hij in 1929 het D.D.S.-diploma aan de universiteit van New York behaalde en bovendien slaagde voor het State Board examen aldaar. Daarna repatrieerde hij om gedurende een jaar als assistent betrokken te zijn bij het tandheelkundig onderwijs aan de universiteit te Utrecht. Van 1930-1932 was hij opnieuw in de gelegenheid zijn horizon in Amerika te verruimen. Vervolgens keerde hij definitief naar Nederland terug om zijn kwaliteiten in dienst van praktijk en onderwijs te stellen.

Door zijn praktische, wetenschappelijke en didactische gaven was hij als het ware tot het hoogleraarschap voorbestemd en het baart dan ook geen verwondering dat - toen in 1947 het op nieuwe leest geschoeide onderwijs ook te Groningen een aanvang nam - De Boer één van de eerste Nederlandse tandartsen was, die tot dit ambt werden geroepen. In de sindsdien verlopen twee decennia heeft hij zijn beste krachten aan de hem toevertrouwde afdeling, die der Sosiodontie, gegeven.

Wanneer de Redactie hem op deze plaats haar welgemeende hulde brengt, dan denkt zij - hoe kan het anders - in het bijzonder aan de wijze waarop hij vele jaren, door middel van de kolommen van het Tijdschrift, heeft bijgedragen tot het „post-graduate” onderwijs. Weinig beroepsgenoten in Nederland hebben een zo indrukwekkende lijst van oorspronkelijke artikelen op hun naam staan als De Boer. Stuk voor stuk leggen zij getuigenis af van zijn grote kennis, belesenheid en praktische vaardigheid op velerlei terreinen. Van het feit, dat hij zijn enthousiasme ook heeft weten over te brengen op verschillenden van zijn stafleden, geven